

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

A T A S K A I T A DĖL VALSTYBEI NUOSAVYBĖS TEISE PRIKLAUSANČIŲ AKCIJŲ ATSTOVAVIMO

2004 m. birželio 17 d. Nr. 2030-5-26
Vilnius

Ižanga

Vykdydamas Veiklos audito 3-iojo departamento direktorės R.Masiulionienės 2004-04-08 pavedimą Nr.2030-5, Veiklos audito 3-iojo departamento valstybinis vyresnysis auditorius D.Žalalis ir specialistė (auditoriaus padėjėja) I.Tarakavičiūtė valstybės įmonėje “Valstybės turto fondas” (toliau tekste – Turto fondas) atliko atstovavimo valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų atstovavimo vertinimą.

Audito objektas

Turto fondo kodas – 1007315, buveinė – Vilnius g.16, Vilnius, steigėjas – Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Turto fondo įstatinį kapitalą 2003-12-01 sudarė 8 556 354 Lt.

Turto fondas įregistruotas 1998-04-01 ir veikia pagal Lietuvos Respublikos valstybės turto fondo, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymus, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimus, kitus teisės aktus ir Turto fondo įstatus.

Pagrindinės Valstybės turto fondo funkcijos, nustatytos Lietuvos Respublikos valstybės turto fondo įstatyme, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatyme bei Valstybės turto fondo įstatuose:

- privatizuoti valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą pagal Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymą bei Vertybinių popierių viešosios apyvartos įstatymą;
- atstovauti valstybės interesams, valdant ir naudojant jam patikėjimo teise perduotas valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas ir ilgalaikį materialųjį turtą bei jais disponuojant;
- įtraukti į apskaitą patikėjimo teise perduotas valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas;

– rengti ir teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisės aktų privatizavimo klausimais projektus, atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei su privatizavimo sandoriais susijusiuose teismuose.

Tiesioginę atstovavimo valstybei funkciją vykdė Turto valdymo padalinys, kuriam vadovauja turto valdymo direktorius, bei jam pavaldūs Nekilnojamojo turto skyrius, Restruktūrizavimo ir bankroto skyrius bei Akcijų valdymo skyrius. Nuo 2004-06-01 VTF struktūra šiek tiek pasikeitė – Turto valdymo padalinį šiuo metu sudaro Akcijų valdymo ir Nekilnojamojo turto skyriai.

Audituojamuoju laikotarpiu dirbo ir buvo atsakingi Turto fondo generalinis direktorius Povilas Milašauskas, vyriausioji finansininkė Silva Rimšalienė bei Akcijų valdymo skyriaus viršininkas Raimondas Sedlevičius.

Subjekto išorės auditas

UAB “Finansinis auditas” atliko Turto fondo 2003 metų finansinių ataskaitų auditą. Auditoriaus išvadoje pareikšta nuomonė, kad finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai atspindi Valstybės įmonės Valstybės turto fondo 2003 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį, 2003 metų veiklos rezultatus ir yra parengtos pagal buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikoje reglamentuojančius teisės aktus. Audito rezultatus 2004-02-27 protokolu Nr.3V-234 patvirtino Turto fondo valdyba.

Audito mastas

Audito tikslas – valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų atstovavimo vertinimo vertinimas. Kadangi anksčiau atliktų auditų metu buvo vertinamas valstybei priklausančių akcijų atstovavimas valstybės kontroliuojamose nuostolingai dirbančiose bendrovėse, šio audito metu buvo pasirinktos tos bendrovės, kuriose valstybei priklauso mažiau nei 10 % akcijų ir kurios pagal VTF duomenis 2003 m. gruodžio 31 dieną buvo veikiančios, taip pat visos bankrutuojančios, likviduojamos, nevykdančios veiklos bendrovės ir restruktūrizuojamos, kuriose valstybė 2003 m. gruodžio 31 d. turėjo akcijų. Minėta bendrovių grupė Valstybės turto fonde anksčiau nagrinėta nebuvo.

Audito apimtis – auditas pradėtas 2004-04-09, baigtas 2004-05-31. Audito metu buvo peržiūrima visa dokumentacija, susijusi su bendrovėmis, kuriose valstybei priklauso mažiau nei 10 % akcijų. Informacija apie bankrutuojančias, likviduojamas, nevykdančias veiklos ir restruktūrizuojamas bendroves buvo analizuojama, atsižvelgiant į valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų kiekį bendrovėse, jų likvidavimo, bankrutavimo ar veiklos nevykdymo laikotarpį bei Valstybės turto fonde turimos informacijos apie bendrovės veiklą kiekį. Kadangi audito metu buvo nagrinėjama informacija, kurią apie konkrečias bendroves VTF sukaupė per visus

valstybės interesų atstovavimo jose metus, todėl audituojamas laikotarpis tiksliai neapibrėžtinas. Audito metu buvo nagrinėjamos bendrovės, kuriose Valstybės turto fondas valdė akcijų paketus 2003-12-31.

Audito tikslui pasiekti numatytos šios užduotys:

1. Atstovavimo valstybei, įgyvendinant jai priklausančių akcijų suteikiamas teises, organizavimo Valstybės įmonėje Turto fonde 2003-01-01 – 2003-12-31 laikotarpyje vertinimas. Audito metu buvo atsižvelgta į atstovavimo valstybei organizavimo pasikeitimus, įvykusius 2004 m. iki šio audito pradžios.
2. Atstovavimo valstybei vertinimas bendrovėse, kurios atitinka šiuos kriterijus:
 - 2003 m. gruodžio 31 d. VTF patikėjimo teise valdė, naudojo ir disponavo mažiau nei 10 % akcijų;
 - 2003 m. gruodžio 31 d. bendrovės VTF duomenų bazėje registruotos kaip bankrutuojančios, likviduojamos, nevykdančios veiklos arba restruktūrizuojamos.

Audito įrodymai

Informacija, kuria grindžiamos išvados, buvo renkama:

- Nagrinėjant teisės aktus, reglamentuojančius atstovavimą valstybei akcinėse bendrovėse bei akcinių bendrovių veiklą;
- Nagrinėjant 2003 metų Turto fondo veiklos, susijusios su valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu juo, ataskaitą;
- Pokalbių su Turto fondo darbuotojais metu;
- Nagrinėjant Turto fondo dokumentus ir duomenis bei atliekant jų analizę.

Audito darbo rezultatai

Atstovavimo valstybei, įgyvendinant jai priklausančių akcijų suteikiamas teises, organizavimas

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2001-09-19 nutarimu Nr.1118 patvirtino Atstovavimo valstybei, įgyvendinant jai priklausančių akcijų suteikiamas teises, tvarką, kurioje nurodytos valstybės institucijų, įstaigų ir valstybės įmonės Turto fondo, kuriems akcijos perduotos valdyti, naudoti ir jomis disponuoti patikėjimo teise, (akcijų valdytojų) teisės ir pareigos, taip pat asmenų, kuriems akcijų valdytojas suteikia įgaliojimus atstovauti valstybei, teisės ir pareigos. Akcijų valdytojas, vadovaudamasis šia tvarka, turėjo patvirtinti atstovavimo valstybei bendrovėse taisykles.

Valstybės turto fonde 2001-10-19 valdybos posėdžio protokolu Nr.163 patvirtintos Valstybės įmonės Valstybės turto fondo atstovavimo valstybei akcinėse bendrovėse ir

uždarosiose akcinėse bendrovėse, įgyvendinant valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiamas teises, taisyklės. Tuo pačiu protokolu patvirtintos Valstybės įmonės valstybės turto fondo darbuotojų, išrinktų akcinių bendrovių ir uždarųjų akcinių bendrovių stebėtojų tarybų nariais ir valdybų nariais, veiklos šiuose bendrovių organuose taisyklės.

Turto fondo valdyba 2002-05-09 posėdžio protokolu Nr.186 patvirtino Akcinių bendrovių ir uždarųjų akcinių bendrovių, kuriose valstybei priklausančioms akcijoms atstovauja valstybės įmonė Valstybės turto fondas, finansinės būklės analizės tvarką. 2001 metais galiojo 1998-10-16 Turto fondo valdybos patvirtintos to paties pavadinimo taisyklės.

VTF organizacinė struktūra 2004-04-19 valdybos posėdžio protokolu Nr.3V-238 buvo pakeista. Ši struktūra įsigaliojo nuo 2004-06-01. Prieš tai VTF struktūra buvo keista 2002-04-11 valdybos posėdžio protokolu Nr.182.

Valstybei atstovavimo funkciją Valstybės turto fonde vykdo Akcijų valdymo skyrius. Pagrindiniai jo uždaviniai yra efektyvus atstovavimas valstybei, valdant Turto fondui patikėjimo teise perduotas valstybei nuosavybės teise priklausančias įmonių akcijas, tol, kol bus užbaigtas šių įmonių valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo procesas, taip pat valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimo programų rengimas, jų skelbimas Informaciniame privatizavimo biuletenyje, kitų privatizavimo dokumentų rengimas. Skyriaus nuostatus VTF valdyba patvirtino 2004-04-19 posėdžio protokolu Nr.3V-238. Prieš tai skyriaus ir jo darbuotojų darbą reglamentavo 2002-06-03 patvirtinti Akcijų valdymo skyriaus nuostatai, šio skyriaus vadovo, jo pavaduotojo ir specialisto nuostatai (skyriaus personalą sudaro vadovas, pavaduotojas ir skyriaus specialistai).

Išvada: Atstovavimo valstybei, įgyvendinant jai priklausančių akcijų suteikiamas teises, organizavimas Valstybės turto fonde atitinka norminiais aktais nustatytus reikalavimus.

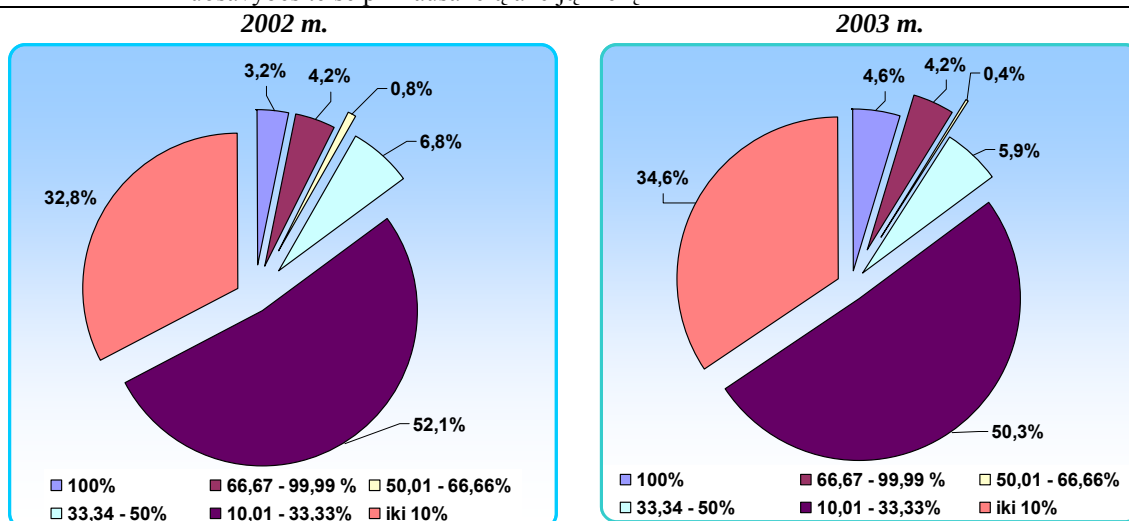
Bendrovės, kuriose valstybei nuosavybės teise priklausė mažiau nei 10 % akcijų.

Valstybės turto fondas 2003 m. gruodžio 31 d. valstybei atstovavo 457-iose bendrovėse, valdydamas, naudodamas ir disponuodamas šių bendrovių jam patikėjimo teise perduotas valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas, kurių nominali vertė sudarė 1 200 mln. Lt. 2002 m. pabaigoje Valstybės turto fondas valdė 710 bendrovių akcijas. Šių akcijų nominali vertė 2002-12-31 buvo 1 172,4 mln. Lt. Nežiūrint to, kad bendras bendrovių skaičius ženkliai sumažėjo, bendra nominali akcijų vertė nežymiai padidėjo – 2,4 %. Tokia padėtis susidarė todėl, kad Valstybės turto fondas per 2003 metus dalį valdomų bendrovių akcijų pardavė, tačiau tais pačiais metais jam buvo perduoti valdyti kitų bendrovių akcijų paketai. 1 lentelėje pateiktas bendrovių pasiskirstymas pagal valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų kiekį 2002 ir 2003 metų gruodžio 31 dieną.

1 lentelė						
Valstybei priklauso akcijų	Bendrovių skaičius		Bendrovių skaičiaus pokytis	Nominali valstybei priklausančių akcijų vertė mln. Lt		Nominalios akcijų vertės pokytis mln. Lt
	2002-12-31	2003-12-31		2002-12-31	2003-12-31	
100%	23	21	-2	26,7	43,6	16,9
66,67 - 99,99 %	30	19	-11	629,4	728,9	99,5
50,01 - 66,66%	6	2	-4	201,8	199,1	-2,7
33,34 - 50%	48	27	-21	52,4	39,1	-13,4
10,01 - 33,33%	370	230	-140	234,1	105,5	-128,6
iki 10%	233	158	-75	28	83,9	55,8
Iš viso	710	457	-253	1.172,4	1200	27,6

Audito metu nustatyta, kad 2002 ir 2003 m. daugiau nei trečdalyje visų bendrovių valstybei nuosavybės teise priklausė mažiau nei 10 % šių bendrovių akcijų (1 paveikslas).

1 paveikslas. Bendrovių, kurių akcijas valdo Valstybės turto fondas, pasiskirstymas pagal valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų kiekį

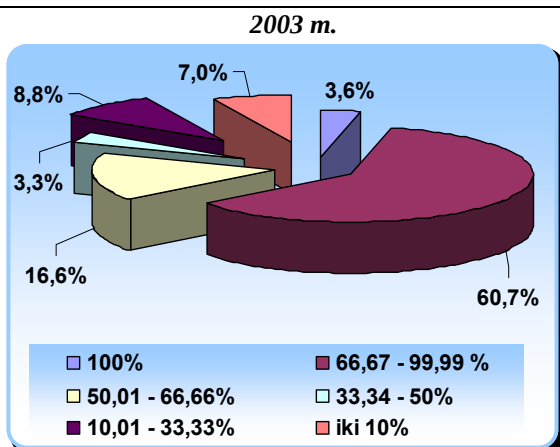
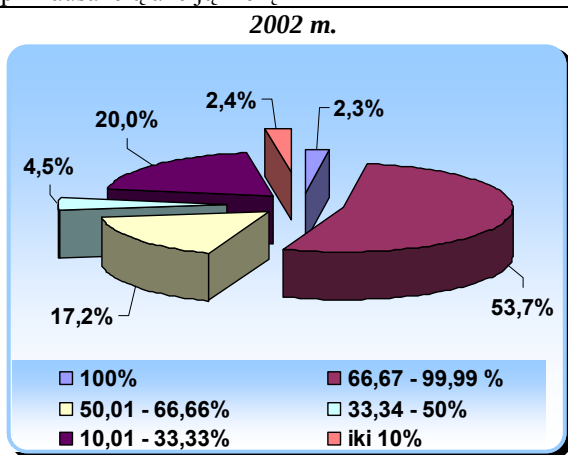
Atlikus akcijų nominalios vertės pasiskirstymo pagal valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų dalį analizę, nustatyta, kad bendrovių, kuriose valstybei priklauso mažiau nei 10 % akcijų, valstybei priklausančių akcijų nominali vertė 2002 ir 2003 m. pabaigoje sudarė atitinkamai 2,4 % ir 7 % visų valstybei priklausančių akcijų, kuriomis tuo metu disponavo VTF, vertės (2 paveikslas).

Analizės metu taip pat nustatyta, kad 2003 m. pabaigoje tik 7 % visų valstybei priklausančių ir VTF valdomų akcijų nominalios vertės teko daugiau nei trečdaliui (34,6 %) visų bendrovių, kuriose VTF atstovavo valstybei.

Kreiptinas dėmesys į tai, kad valstybė kaip akcininkė bendrovėse, kuriose jai priklauso mažiau nei 10,01 % akcijų, pagal Akcinių bendrovių įstatymą neturi teisės susipažinti su visais bendrovės dokumentais, paskirti savo atstovą visuotinio akcininkų susirinkimo protokolui pasirašyti, pateikti savo pastabas ar nuomonę dėl protokole išdėstytų faktų, pildyti visuotinio

akcininkų susirinkimo darbotvarkės, reikalauti slapto balsavimo visuotinio susirinkimo metu,

2 paveikslas. Bendrovių, kurių akcijas valdo Valstybės turto fondas, akcijų nominalios vertės pasiskirstymas pagal valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų kiekį

prieštarauti pavienių stebėtojų tarybos narių rinkimui, tuo sudarant sąlygas naujos stebėtojų tarybos rinkimams, taip pat neturi iniciatyvos teisės sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą. Iš to galima daryti išvadą, kad VTF kaip akcininko atstovaujančio valstybei bendrovėse, kuriose valstybei priklauso mažiau nei 10 % akcijų, teisės stipriai ribotos. Mažas turimų kiekvienos bendrovės akcijų kiekis užkerta kelią kaip nors įtakoti bendrovių veiklą net tada, kai ši tampa nuostolinga ir bendrovėms gresia bankrotas.

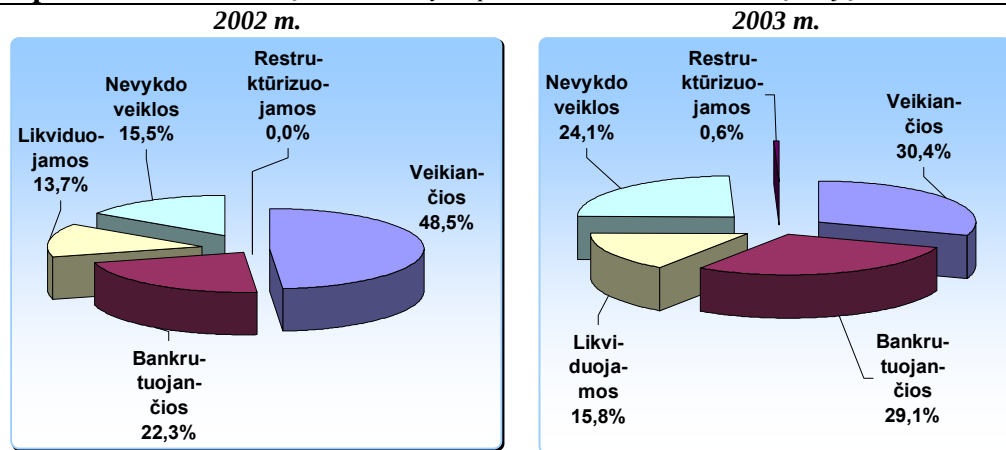
Iš visų bendrovių, kurių akcijų valstybei priklauso mažiau nei 10 %, veikiančių 2003-12-31 buvo tik 30 %. Palyginus su 2002 m. tuo pačiu laikotarpiu, jų sumažėjo daugiau nei 2 kartus (2 lentelė). Likę du trečdaliai bendrovių buvo bankrutuojančios, likviduojamos, nevykdančios veiklos arba restruktūrizuojamos. Šių bendrovių skaičius pakito nežymiai. Tačiau santykinis jų dydis išaugo (3 paveikslas).

Lyginamasis minėtų bendrovių svoris bendrame bendrovių, kuriose valstybei priklauso mažiau nei 10 % akcijų, skaičiuje padidėjo. Iš to taip pat galima daryti išvadą, kad bendrovių, kuriose valstybės, kaip akcininko dalis sudaro mažiau nei 10 %, valstybei priklausančios akcijos nėra paklausios finansinio turto rinkoje. Be to, veikiančių bendrovių skaičiaus mažėjimas, o bankrutuojančių, likviduojamų, nevykdančių veiklos ir restruktūrizuojamų bendrovių skaičiaus sąlyginis augimas tik didina tokių bendrovių akcijų administravimo išlaidas ir neduoda valstybei jokios naudos.

2 lentelė

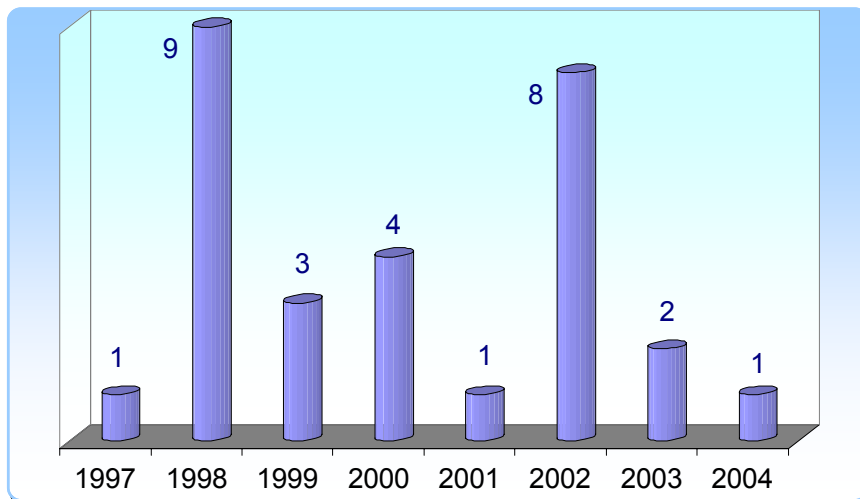
statusas	iki 10%			
	Skaičius		Nominali valstybei priklausančių akcijų vertė, mln. Lt	
	2002 m.	2003 m.	2002 m.	2003 m.
Veikiančios	113	48	21,2	77,0
Bankrutuojančios	52	46	6,0	6,2
Likviduojamos	32	25	0,4	0,2
Nevykdo veiklos	36	38	0,5	0,5
Restruktūrizuojamos	0	1	0,0	0,4
Iš viso	233	158	28,0	83,9

3 paveikslas. Bendrovių, kuriose valstybei priklauso iki 10,01 % bendrovių akcijų, statusas

2003 m. gruodžio 31 dieną VTF atstovavo valstybę 48 veikiančiose bendrovėse, kuriose valstybei priklausė iki 10 % akcijų. Valstybei priklausančių akcijų nominali vertė minėti datai sudarė 76,9 mln. Lt. Devyniolikos bendrovių valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijos buvo parduoti 2004 m. arba šių bendrovių akcijos buvo skirtos atlyginimui už valstybės išperkama išlikusį nekilnojamąjį turtą bei kompensavimui už žemę, mišką ir namus.

4 paveikslas

Likusias 29

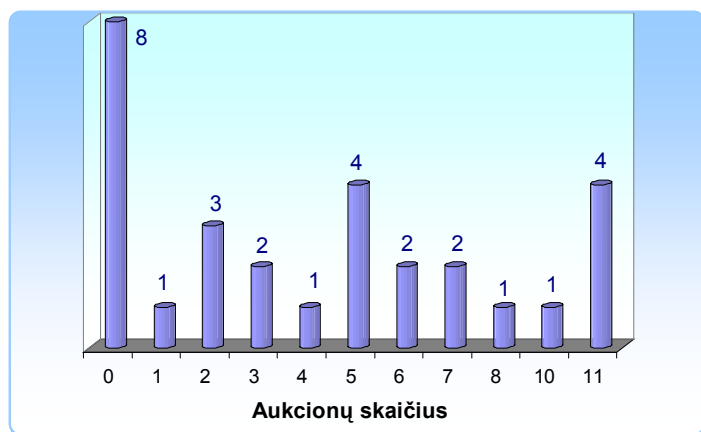
bendrovės į privatizavimo objektų sąrašą buvo įtrauktos pradedant 1997 m., tačiau parduoti valstybei priklausančių šių bendrovių akcijų Valstybės turto fondui nepavyko. Iš 4 paveiksle pateiktos diagramos matyti, kuriais metais kiek bendrovių, kuriose 2003 m. pabaigoje

valstybės dalis sudarė mažiau nei 10 %, buvo įtraukta į privatizuojamų objektų sąrašą.

Visų šių bendrovių akcijos buvo bandomos parduoti aukcionuose, kurie skirtingų bendrovių valstybei priklausančių akcijų paketams buvo skelbiami nuo 1 iki 11 kartų. Nors pakartotiniuose aukcionuose akcijų paketų kainos buvo mažinamos, šių akcijų parduoti nepavyko. 5 paveiksle matyti, kiek aukcionų teko vienai bendrovei ir kiek buvo bendrovių kurioms buvo skelbiami nuo 1 iki 11 aukcionų.

Keturių bendrovių, kurios buvo įtrauktos į privatizavimo objektų sąrašą atitinkamai 1997, 1998, 1999 ir 2000 metais, akcijų paketai buvo parduodami, skelbiant aukcioną 11 kartų. Viena 1998 m. į šį sąrašą įtraukta bendrovė buvo bandoma privatizuoti 10-ies aukcionų metu.

5 paveikslas

1997 m. į privatizavimo sąrašą įtrauktos UAB „Lithun“ valstybei priklausančios akcijos (7,77 % visų akcijų) buvo bandomos parduoti 11-os aukcionų metu, o akcijų paketo kaina buvo sumažinta daugiau nei 3,4 k., tačiau šios bendrovės akcijomis pirkėjai nesusidomėjo. 2003 m. dėl bendrovės nuostolingos veiklos buvo ženkliai sumažintas jos įstatinis kapitalas, o tai neigiamai atsiliepė ir valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų skaičiui bei bendrai jų nominaliai vertei. Sumažėjus valstybei priklausančių bendrovės akcijų paketui, sumažėjo galimybės sudominti juo potencialius pirkėjus.

1998 m. į privatizavimo objektų sąrašą įtrauktos AB „Alytaus keramika“ valstybei priklausančių akcijų paketas (8,97 % visų akcijų) taip pat buvo bandomas parduoti 11 kartų. Akcijų paketo kaina buvo sumažinta 3,7 k. 2003 m. bendrovė dirbo pelningai, tačiau didžioji dalis pelno buvo gauta pardavus ilgalaikį materialųjį turtą, norint grąžinti mokestinę nepriemoką.

1999 m. į privatizavimo objektų sąrašą įtrauktos AB „Ambraziškių krakmolos“ valstybei priklausančių akcijų pardavimui VTF skelbė 11 aukcionų, tačiau visi buvo nesėkmingi, nors akcijų paketo kaina buvo sumažinta 61 kartą, lyginant pirmojo ir paskutiniojo aukcionų metu nustatytas kainas. Valstybei priklausančių akcijų dalis sudaro 2,44 % visų bendrovės akcijų. Bendrovė 2001 – 2003 metais dirbo pelningai, tačiau valstybei priklausančiomis akcijomis galimi pirkėjai nesusidomėjo.

2000 m. privatizavimo objektų sąrašą įtrauktos AB „Nesta“ valstybei priklausančių 1,54 % akcijų paketą VTF nesėkmingai bandė parduoti 11 kartų. Bendrovė 2001 – 2003 m. dirbo nuostolingai.

1998 m. į privatizavimo objektų sąrašą įtraukta UAB „P.C. Žemaitija“ buvo bandoma privatizuoti 10-ies aukcionų metu. Valstybei priklauso 4,09 % bendrovės akcijų, kurių kaina paskutinio aukciono metu buvo sumažinta 6,7 k. lyginant su pirmuoju aukcionu.

Aštuonių bendrovių, į privatizavimo objektų sąrašą įtrauktų 1998, 2000, 2002 ir 2004 metais, valstybei priklausančios akcijos nebuvo bandomos parduoti – bendrovės nebuvo įtrauktos į privatizavimo programą. Visos šios bendrovės dirba nuostolingai arba dėl objektyvių priežasčių VTF apie jas neturi duomenų.

- 1998 m. į sąrašą buvo įtrauktos:
 - UAB „Vilniaus bočiai“, valstybei priklauso 9,93 % bendrovės akcijų. Bendrovė neįtraukta į privatizavimo programą, nes vyksta teismas dėl valstybei priklausančių UAB „Vilniaus senasis rūsys“ akcijų dalies atsiėmimo iš UAB „Vilniaus bočiai“;
 - UAB „Šančių apynėlis“, valstybei priklauso 8,78 % bendrovės akcijų. Bendrovės

įstatinis kapitalas 2000 – 2003 metais kasmetinių visuotinių akcininkų susirinkimų metu buvo priimamas sprendimas didinti įstatinį kapitalą papildomais įnašais. Nežiūrint to, kad bendrovės nuosavo kapitalo santykis su įstatiniu kapitalu buvo mažesnis nei $\frac{3}{4}$, o Akcinių bendrovių įstatymas tokiu atveju reikalavo mažinti įstatinį kapitalą, pastarasis kiekvienais metais buvo didinamas. VTF kasmetinių visuotinių akcininkų susirinkimų metu balsavo prieš bendrovės įstatinio kapitalo didinimą, tačiau tai neturėdavo įtakos akcininkų susirinkimo sprendimui. Bendrovės įstatinio kapitalo didinimas papildomais įnašais kiekvieną kartą santykinai mažino valstybės turimą akcijų dalį. Bendrovė 1999 – 2003 metais dirbo nuostolingai.

- UAB „Autofonas“ ir UAB „Redavija“, valstybei priklauso atitinkamai 2,37 % ir 1,76 % bendrovės akcijų. Apie šias bendroves VTF neturi informacijos. VTF ieškodamas šių bendrovių kreipėsi į SODRA bei teritorines mokesčių inspekcijas, tačiau tai nepadėjo rasti bendrovių. VTF laiškai išsiųsti bendrovėms grįžo atgal į VTF neradę adresato.

- 2000 m. įprivatizavimo objektų sąrašą buvo įtraukta AB „Vikrida“, valstybei priklauso atitinkamai 9,89 % bendrovės akcijų. Bendrovė 1999 – 2003 metais dirbo nuostolingai. 2003 m. visuotinis akcininkų susirinkimas nusprendė sudaryti su mokesčių inspekcija sutartį dėl mokestinės nepriemokos ir įkeisti pagrindinius gamybos vykdymui ir vystymui reikalingus statinius bei įrengimus, o nepavykus pasiekti susitarimo dėl nepriemokos atidėjimo, kreiptis į pagrindinį bendrovės kreditorių – mokesčių inspekciją dėl bendrovės restruktūrizavimo ne teisminiu arba teisminiu būdu. Tais pačiais metais Klaipėdos apygardos teismas atmetė ieškinį kelti bankroto bylą, o apeliacinis teismas grąžino bylą dėl bankroto pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.*

- Apie 2002 metais į privatizavimo objektų sąrašą įtrauktas AB „Vaivorykštė“ (valstybei priklauso 1,01 % bendrovės akcijų) ir UAB „Raseinių autoservisas“ (valstybei priklauso 0,08 % bendrovės akcijų) VTF duomenų neturi.*

Apibendrinus visą VTF turimą informaciją apie 2003 metais pagal VTF duomenis veikusias bendroves, kuriose valstybė 2003-12-31 turėjo iki 10 % akcijų ir kurios nebuvo parduotos 2004 m., jas galima suskirstyti į kelias grupes:

- bendrovės, apie kurias VTF neturi informacijos ir jos negali gauti, pasitelkus kitas valstybines institucijas, o bendrovėms siunčiami raštai neradę adresato grįžta atgal į VTF (uždarnosios akcinės bendrovės „Leandra“, „Autofonas“, „Redavija“, „Raseinių autoservisas“ ir AB „Vaivorykštė“);
- bendrovės, kurios dėl skirtingų priežasčių atsidūrė teisme (uždarnosios akcinės bendrovės „Oliva“, „Sena kalvė“, „Kapčiamiestis“ (pastarajai iškelta bankroto byla), „Vilniaus bočiai“ ir AB „Vikrida“);
- bendrovės dirbančios nuostolingai (uždarnosios akcinės bendrovės „Lotidė“, „Vitmina“, „Lukštas“, „Mechva“, „Pajumtė“, „Trapilis“, „Medicininė technika“, „Kėdainių statika“, „Grifas“, „Šančių apynėlis“ ir akcinės bendrovės „Lithun“, „Avakona“, „Kauno šiltnamiai“, „Nesta“, „Ekra“);
- bendrovės dirbančios pelningai (UAB „P.C. Žemaitija“, akcinės bendrovės „Alytaus keramika“, „Ambraziškių krakmolos“);
- bendrovės nevykdančios veiklos (UAB „Sanderinė“).

Kaip matyti iš analizės rezultatų, iš 29 bendrovių tik trys dirba pelningai.

Mažus bendrovių valstybei priklausančių akcijų paketus sunku parduoti, nes dažnai vienam iš bendrovių akcininkų arba jų grupei turint kontrolinį bendrovės akcijų paketą ir jiems nesusidomėjus valstybės turimomis akcijomis, daugiau pirkėjų neatsiranda, ypač jeigu bendrovės dirba nuostolingai arba susiduria su kitais veiklos vykdymo sunkumais.

Išvados:

1. *Valstybės turto fondas 2003 m. gruodžio 31 d. valstybei atstovavo 457-iose bendrovėse, valdydamas, naudodamas ir disponuodamas šių bendrovių jam patikėjimo teise perduotas valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas, kurių nominali vertė sudarė 1 200 mln. Lt.,*
2. *2003 m. pabaigoje tik 7 % visų valstybei priklausančių ir VTF valdomų akcijų nominalios vertės teko 34,6 % bendrovių, kuriose VTF atstovavo valstybei,*
3. *VTF kaip akcininko atstovaujančio valstybei bendrovėse, kuriose valstybei priklauso mažiau nei 10 % akcijų, teisės stipriai ribotos,*
 - 3.1. *bendrovių, kuriose valstybės, kaip akcininko dalis sudaro mažiau nei 10 %, valstybei priklausančios akcijos nėra paklausios finansinio turto rinkoje,*
 - 3.2. *2003 m. gruodžio 31 dieną VTF atstovavo valstybę 48 veikiančiose bendrovėse, kuriose valstybei priklausė iki 10 % akcijų (19 iš jų buvo parduotos 2004 m.),*
 - 3.3. *skirtingų bendrovių valstybei priklausančių akcijų paketams buvo skelbiami nuo 1 iki 11 kartų,*
 - 3.4. *Aštuonių bendrovių valstybei priklausančios akcijos nebuvo bandomos parduoti – bendrovės nebuvo įtrauktos į privatizavimo programą,*
 - 3.5. *Iš 29 VTF duomenimis veikiančių bendrovių, kuriose valstybės turi mažiau nei 10 % akcijų, tik trys dirba pelningai.*

Nevykdančios veiklos bendrovės

Valstybės turto fondas, atstovaudamas valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas akcinėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse, savo duomenų bazėje jas suskirsto į penkias grupes:

- ◆ Veikiančios;
- ◆ Bankrutuojančios;
- ◆ Likviduojamos;
- ◆ Restruktūrizuojamos;
- ◆ Nevykdančios veiklos.

Lietuvos Respublikos Juridinių asmenų registro nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003-11-12 nutarimu Nr. 1407, reglamentuodami juridinių asmenų veiklą, nustato tokius juridinių asmenų teisinius statusus: reorganizuojamas, dalyvaujantis reorganizavime, pertvarkomas, restruktūrizuojamas, bankrutuojantis, bankrutavęs, likviduojamas.

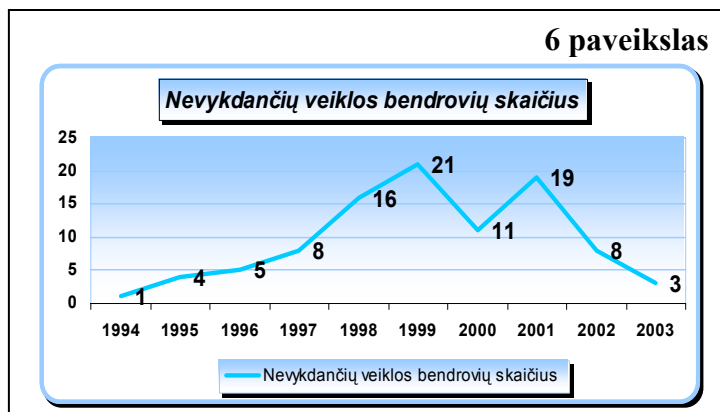
Terminas „nevykdančios veiklos bendrovės“, VTF duomenų bazėje naudojamas, siekiant atskirti veikiančias įmones nuo tų, kurios arba žinomai nevykdo veiklos, arba VTF neturi apie jas informacijos. Šis terminas nėra siejamas su bendrovių teisiniu statusu. Nevykdančiomis veiklos, įvardijamos bendrovėmis, kurios:

- ♦ nevykdo jokios veiklos (turtas išparduotas, o likęs nelikvidus; darbuotojai atleisti; nėra bendrovės vadovo);
- ♦ kuri laikoma nėra gaunama jokios informacijos apie bendrovę (VTF ir kitos valstybės institucijos, tokios kaip Savivaldybių rejestro tarnybos, Valstybinė mokesčių inspekcija, Sodra negauna informacijos apie bendrovės ir jų veikla nėra nežinoma.);
- ♦ bendrovės į siunčiamus raštus neatsako arba bendrovei siųsti raštai grįžta neradę adresato.

2003 gruodžio 31 dieną VTF, patikėjimo teise, valstybei priklausančias akcijas, valdė 104 (22,8% visų bendrovių) akcinėse ir uždarosiose bendrovėse, kurios buvo įvardintos, kaip nevykdančios veiklos. Bendrovių įstatinis kapitalas sudarė 30,1 mln. Lt., o valstybei priklausančių akcijų nominali vertė siekė 5,2 mln. Lt.

Išanalizavus duomenis apie nevykdančias veiklos bendroves nustatyta, kad VTF duomenų bazėje yra bendrovių,

kurios nevykdančiomis veiklos pripažįstamos nuo 1994 metų (UAB „Rofila“). Didžioji dalis bendrovių (21), kaip nevykdančios veiklos, buvo įvardintos 1999 metais (6 paveikslas).

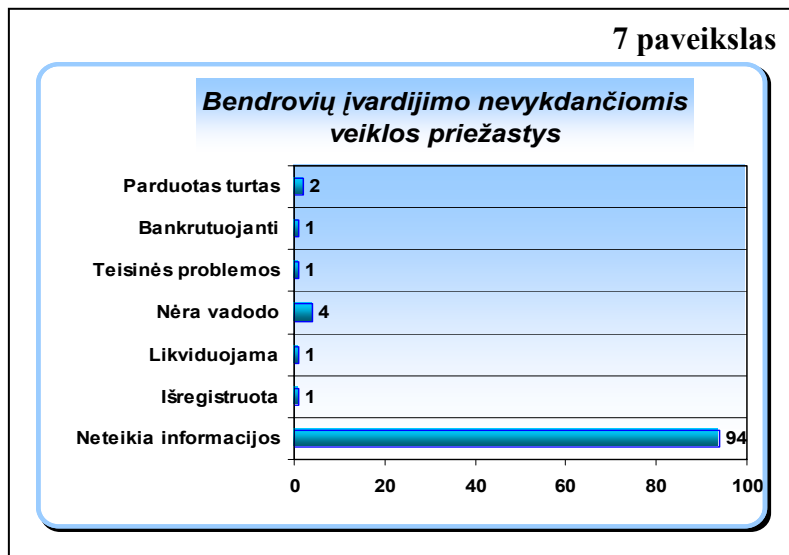

Audito metu nustatyta, kad VTF duomenų bazėje yra 7 bendrovės įvardintos kaip nevykdančios veiklos, tačiau neišvardijama tikslios datos nuo kada bendrovės neveikia.

UAB „Vėris“, kurioje valstybei priklauso 40,06% akcijų, VTF duomenų bazėje įrašyta kaip nevykdanti veiklos bendrovė, tačiau tiksli data, nuo kada ji nebevykdo veiklos, neišvardijama. Paskutinė VTF turima informacija apie bendrovę yra 2002 metų spalio 10 dieną gautas Kauno miesto apylinkės prokuratūros pranešimas, kad surinkta medžiaga apie UAB „Vėris“ turto bei ūkinės veiklos tolimesniam tyrimui persiūsta Finansinių Nusikaltimų Tyrimų Tarnybai prie LR Vidaus reikalų ministerijos Kauno apskrities skyriui. VTF daugiau žinių apie bendrovę neturi. Paskutinis visuotinis akcininkų susirinkimas įvyko 2002-01-04, kuriame dalyvavo VTF, kaip valstybės atstovo, įgaliotinis. Nuo 2002 gegužės 15 dienos kuomet VTF kreipėsi į Kauno apygardos prokuratūrą dėl baudžiamosios bylos iškėlimo ir civilinio ieškinio pareiškimo dėl Uždarajai akcinei bendrovei „Vėris“ trečiųjų asmenų padarytos žalos, vyko VTF ir Kauno apylinkės prokuratūros susirašinėjimas,

tačiau paskutiniai duomenys, kaip buvo minėta aukščiau, yra 2002-10-10 dienos Kauno miesto apylinkės prokuratūros pranešimas. VTF valdydamas 40,06 % bendrovės „Vėris“ akcijų, neturi informacijos apie jos veiklą bei būklę nuo 2002 metų.

Išanalizavus ir susisteminus, informaciją apie nevykdančias veiklos bendroves, galima išskirti kelias priežasčių grupes, kodėl VTF duomenų bazėje bendrovės įvardijamos kaip nevykdančios veiklos (7 paveikslas). Daugiausia bendrovių, nevykdančiomis veiklos, pripažįstamos kai tam tikrą laiką nėra gaunama jokios informacijos apie jų veiklą. Valstybės turto fondas negaudamas informacijos iš bendrovių apie jų vykdomą veiklą bei būklę, raštu kreipiasi į kitas valstybės institucijas tokias kaip Savivaldybės rejestro tarnyba, Valstybinė mokesčių inspekcija, Sodra. Kitoms valstybės institucijoms patvirtinus, jog informacija apie bendrovių veiklą joms taip pat nėra teikiama ir jų būklė nežinoma, bendrovės, VTF duomenų bazėje, yra įrašomos į nevykdančių veiklos bendrovių sąrašą.

UAB „Rofila“ VTF duomenimis veiklos nevykdo nuo 1994 metų. Valstybei šioje bendrovėje priklauso 21,93% akcijų. VTF negaudama jokios informacijos apie bendrovės veiklą periodiškai jai siuntė raštus „dėl informacijos pateikimo“ ir „dėl akcininkų susirinkimų“. Paskutinis VTF raštas dėl informacijos pateikimo buvo siųstas 2002-02-08, tačiau laiškas grąžintas, neradus adresato. Negaunant informacijos apie bendrovės vykdomą veiklą, buvo raštu kreiptasi (paskutiniojo kreipimosi data – 2002-02-07) į Šiaulių rajono savivaldybę, (kur nurodytas bendrovės buveinės adresas). Savivaldybės Ekonomikos ir verslo plėtros skyrius patvirtino, jog UAB „Rofila“ yra įregistruota Šiaulių rajono įmonių rejestre ir yra veikianti, tačiau paskutiniai pakeitimai rejestre užfiksuoti 1997-02-17 dieną. VTF taip pat kreipėsi ir į Šiaulių apskrities Valstybinę mokesčių inspekciją (paskutinis kreipimasis – 1999-08-30), kuri informavo, jog UAB „Rofila“ finansinės atskaitomybės neteikia nuo 1995 metų, biudžetui skolinga. Kaip matoma, šioms valstybės institucijoms informacija apie bendrovę taip pat nėra teikiama ir bendrovės būklė nežinoma. Bendrovei siųsti raštai grįžo neradę adresato. Negaunant jokios informacijos apie bendrovės veiklą, VTF duomenų bazėje UAB „Rofila“ buvo įrašyta į nevykdančių veiklos bendrovių sąrašą.

Kita priežastis, dėl kurios bendrovės pripažįstamos nevykdančiomis veiklos yra ta, kad jose nėra vadovaujančio asmens. Tokių bendrovių, palyginus su aukščiau aptartomis, VTF sąrašuose yra žymiai mažiau - 2003 metų pabaigai jų buvo keturios. Išanalizavus duomenis apie bendroves, kuriose nėra vadovaujančio asmens, nustatyta, kad vienų bendrovių vadovai buvo atleisti nepaskiriant į jų vietą kitų. Kai kurių bendrovių vadovai išpardavė turtą ir šiuo metu slapstosi užsienyje. Taip pat yra bendrovių, kurių veikla nutruko mirus jų vadovui.

Akcinė bendrovė „Durpynų statyba“ VTF duomenimis veiklos nevykdo nuo 1999 metų. Valstybei priklauso 34,33 % šios bendrovės akcijų. VTF 2003-01-17 dienos raštu kreipėsi į Kauno m. savivaldybės Registracijos tarnybą, dėl informacijos, apie bendrovės esamą teisinį statusą ir administracijos vadovą, pateikimo. Atsakydama į raštą Registracijos tarnyba informavo, kad turimais duomenimis AB „Durpynų statyba“ vadovas yra A. Paškauskas, o dokumentų dėl likvidavimo bendrovė Registracijos tarnybai nėra pateikusi. Bendrovės teisinis statusas yra veikiantis subjektas. VTF turimais duomenimis buvęs bendrovės gen. direktorius A. Paškauskas yra miręs ir bendrovė nuo 1998 metų nevykdo jokios veiklos. Paskutinė finansinė atskaitomybė pateikta 1998-01-01 dienai. Nėra organizuojami visuotiniai akcininkų susirinkimai. VTF raštu kreipėsi (paskutinio kreipimosi data 1999-06-14) į AB „Durpynų statybos“ administracijos vadovą dėl informacijos apie visuotinius akcininkų susirinkimus pateikimo.

AB „Durpynų statyba“ yra skolinga biudžetui, todėl buvo priimtas sprendimas išieškoti lėšų ar turto neginčo tvarka tam tikrai sumai ir bendrovės turtas buvo areštuotas. Areštavus turtą paaiškėjo, kad atsirado dalies turto (t.y. vieno pastato) perregistravimo problemų todėl jis negali būti areštuotas ir į jį nukreiptas išieškojimas. AB „Durpynų statyba“ buvo įsteigta reorganizuojant valstybinę statybinę komercinę įmonę „Durpynų statyba“, o dalis turto nebuvo perregistruota. Kadangi dalis bendrovės akcijų priklauso valstybei 2000 metų kovo mėnesį į Valstybės turto fondą raštu kreipėsi LR Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Kauno skyrius, prašydamas spręsti likusio neperregistravimo nekilojamo turto klausimą. 2001 metų kovo mėnesį pakartotinai VTF buvo atsiųstas analogiškas raštas su priedais, kad nebuvo gautas atsakymas į 2000 metų raštą ir prašoma kuo skubiau spręsti minėtą klausimą.

VTF atsakydamas į Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Radviliškio rajono skyriaus raštą 2002-11-22 patvirtino, kad jų turimomis žiniomis ši bendrovė nuo 1998 metų nevykdo jokio ūkinės ir finansinės veiklos ir nėra likviduota ar išregistruota. Buvusių darbuotojų dokumentai, susiję su darbo santykiais perduoti Kauno miesto savivaldybės archyvu. Todėl akcinė bendrovė „Durpynų statyba“ VTF duomenų bazėje yra įrašyta į nevykdančių veiklos bendrovių sąrašą.

Kitos priežastis dėl kurių bendrovės nevykdo veiklos:

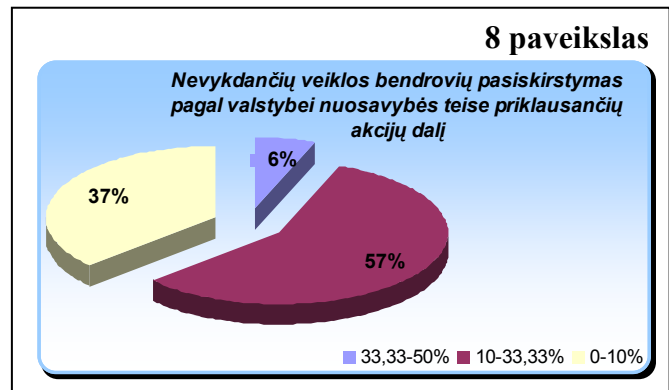
- ♦ išparduotas turtas – parduoti bendrovės pastatai ir patalpos, o likęs turtas nelikvidus. Tokiu atveju pripažįstama, kad tikslinga būtų kelti bankroto bylą;

UAB „Mažoji Lietuva“. VTF turimais duomenimis paskutinis visuotinis akcininkų susirinkimas vyko 2002-10-04. Susirinkimo metu svarstytoje ir patvirtintoje bendrovės revizoriaus ataskaitoje teigiama, kad bendrovė yra nemoki, negali vykdyti įsipareigojimų valstybės biudžetui, faktiškai turimos atsargos neturi realios vertės. Bendrovės patalpos parduotos. Paskutinė finansinė ataskaita pateikta 2001-12-31.

- ♦ bendrovė turi teisinių problemų, dėl kurių yra kreiptasi į prokuratūrą dėl baudžiamosios bylos iškėlimo (UAB „Vėris“);
- ♦ kt.

Išanalizavus duomenis apie VTF atstovavimą valstybei nevykdančiose veiklos bendrovėse, nustatyta, kad valstybė, nei vienoje iš šių bendrovių, neturi kontrolinio akcinio paketo (8

paveikslas). Daugiau nei pusė (60) nevykdančių veiklos bendrovių yra tokių, kuriose valstybei nuosavybės teise priklauso nuo 10 iki 33,33% akcijų. Mažiausią dalį nevykdančių veiklos bendrovių (6) sudaro bendrovės, kuriose VTF, atstovaudamas valstybę, valdo nuo 33,33 iki 50% jai priklausančių akcijų.

Didžiausią valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų dalį (49,49%) VTF patikėjimo teise valdė Uždarojoje Akcinėje Bendrovėje „Rusnės tvenkiniai“, kuri, kaip nevykdanti veiklos, įvardijama nuo 1998 metų. Tai įtakojo žemės sklypo, priklausiusio UAB „Rusnės tvenkiniai“, 1998-08-13 LRV nutarimu Nr. 1026, perdavimas Lietuvos valstybiniam žuvinavimosi žuvininkystės centrui. Vyksta nuolatiniai VTF ir bendrovės kontrolinio akcijų paketo turėtojo, ginčai. VTF duomenimis bendrovė nėra sudariusi žemės nuomos sutarčių, nemoka mokesčių valstybės biudžetui, nesudaro balanso, neinventorizuoja turto, todėl nėra aišku kokį turtą šiuo metu bendrovė valdo. Bendrovės valdybos pirmininkas į VTF, kaip akcininko, raštiškus prašymus pateikti informaciją neatsako. Už šį pažeidimą Šilutės rajono apylinkės teismas 2002-02-19 jam skyrė baudą.

2002-10-23 VTF kreipėsi į LR Generalinę prokuratūrą prašydamas ištirti, ar nepažeisti valstybės, kaip akcininkės, turtiniai interesai, ar valdybos pirmininko veiksmuose nėra nusikalstamos veiklos požymių.

VTF negaudamas informacijos apie bendrovės vykdomą veiklą iš pačios bendrovės, raštu kreipėsi į Savivaldybės rejestro tarnybą, Valstybinę mokesčių inspekciją. Sodra ir buvo informuota, kad šioms institucijoms informacija apie bendrovės vykdomą veiklą taip pat nėra teikiama ir bendrovės būklė nežinoma. VTF Šilutės rajono apylinkės prokuratūra atliko ikiteisminį tyrimą baudžiamojoje byloje dėl UAB „Rusnės tvenkiniai“ pinigų pasisavinimo. 2003-12-31 dienai VTF duomenimis UAB „Rusnės tvenkiniai“ nevykdė jokios veiklos.

Audito metu analizuojant duomenis apie nevykdančias veiklos bendroves nustatyta, jog VTF nevykdančių veiklos bendrovių sąrašuose taip pat yra:

- ◆ UAB „Tarna“, kuriai 2003-12-18 Panevėžio apygardos teismo nutartimi iškelta bankroto byla;
- ◆ UAB „Plungės autotransportas“, kuri 2003-06-30 buvo išregistruota;
- ◆ UAB „Velenas“, kuriai 2003 metais yra suteiktas likviduojamos bendrovės statusas.

VTF turimais duomenimis bendrovei UAB „Velenas“ yra suteiktas likviduojamos bendrovės statusas, tačiau nėra dokumento, kuris įrodytų bendrovės teisinio statuso pakeitimą. Paskutiniai duomenys apie bendrovę, kurioje valstybei priklauso 17,87% akcijų, yra 2002-10-28 dienos Šilutės rajono savivaldybės raštas Turto fondui, kuriame patikslinama, jog bendrovė nėra likviduojama, jai taip pat nėra suteikta likviduojamos bendrovės statuso. Prielaidą, kad bendrovė yra likviduojama, VTF daro remdamiesi Valstybinės įmonės Registrų centras Juridinių asmenų registro duomenimis. VTF nėra žinoma nei tiksli bendrovės likvidavimo data, nei pagrindas.

Pažymėtina, kad nuo to momento, kai šių bendrovių teisinis statusas buvo pakeistas į bankrutuojančią, likviduojamą ir išregistruotą, bendrovės turėjo būti apskaitomos ne nevykdančių

veiklos /veikiančių bendrovių sąrašuose, o atitinkamai bankrutuojančių, likviduojamų bendrovių sąrašuose, o UAB „Plungės transportas“ (ją išregistravus) turėjo būti visai išbrauktas iš VTF patikėjimo teise valdomų bendrovių akcijų, kurios priklausė valstybei, sąrašų.

VTF duomenų bazėje, nevykdančių veiklos bendrovių sąrašuose, esančios bendrovės turi veikiančio subjekto teisinį statusą. Kaip jau buvo minėta, nevykdančiomis veiklos, VTF įvardija bendroves, kurios dėl vienokių ar kitokių priežasčių kurį laiką nevykdo jokios ūkinės veiklos. Nei Valstybės turto fondas, atstovaudamas valstybei priklausančias akcijas šiose bendrovėse, nei pati valstybė, neturi jokių realių pajamų turėdama bei valdydama šių bendrovių akcijas.

Realus skaičius bendrovių, iš kurių valstybė, nuosavybės teise valdydama akcijas gali gauti pelno yra žymiai mažesnis. 2003-12-31 dieną VTF atstovaudamas valstybę, patikėjimo teise akcijas valdė 224 veikiančiose bendrovėse, iš kurių 104 buvo įvardintos kaip nevykdančios veiklos. Iš šių bendrovių valstybė negali tikėtis gauti jokio realaus pelno. Kai kurios bendrovės veiklos nevykdo nuo 1994 metų. Audito metu išanalizavus bendrovių, kurios pripažįstamos nevykdančiomis veiklos, duomenis nustatyta, kad dauguma bendrovių veiklos nevykdo jau tam tikrą laiką ir tikėtina, jog nebevykdys, nes dauguma jų turi finansinių problemų, kai kurių turtas parduotas, o likęs nelikvidus arba (ir) nėra vadovaujančių asmenų, kai kurios bendrovės turi teisinių problemų. Bendrovė neteikia jokios informacijos apie vykdomą veiklą bei būklę.

Mūsų nuomone, tikslingiausia būtų nutraukti daugumos šių bendrovių veiklą jas likviduojant. Tačiau valstybė nei vienoje iš šių bendrovių neturi kontrolinio akcijų paketo ir VTF atstovaudamas valstybę negali inicijuoti tokio bendrovės veiklos pabaigimo būdo.

2003-11-12 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1407 „Dėl juridinių asmenų registro įsteigimo ir juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ buvo įsteigtas juridinių asmenų registras ir patvirtinti jo nuostatai. Registro paskirtis – registruoti Registro objektus ir rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti ir teikti duomenis, informaciją ir dokumentus apie juos. Registro objektais yra ir akcinės bei uždarnosios akcinės bendrovės.

2003 m. gruodžio 19 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu Nr. 307 patvirtintos Juridinių asmenų registro tvarkymo taisyklės, detalizuoja valstybės įmonės Registrų centro funkcijų, susijusių su juridinių asmenų, jų filialų ir atstovybių, užsienio juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialų ir atstovybių registravimu Juridinių asmenų registre, vykdymą.

Taisyklių 8 skyrius numato juridinių asmenų likvidavimo tvarką. Taisyklių 54 straipsnyje nustatyta, kad Centrinė įmonė (t.y. Registrų centro administracija ir departamentas) gali pradėti procedūras dėl juridinio asmens likvidavimo inicijavimo, kai yra bent vienas iš šių pagrindų:

- ♦ juridinis asmuo per penkerius metus neatnaujiną savo duomenų Registre ir yra pagrindas manyti, kad šis juridinis asmuo jokios veiklos nevykdo;

- ♦ įmonė ilgiau nei dvidešimt keturis mėnesius nepateikė finansinės atskaitomybės dokumentų, kai juos patvirtino įstatymų ir steigimo dokumentuose nustatyta tvarka, ir Registro tvarkytojui nepranešė apie nepateikimo priežastis.
- ♦ valdymo organai negali priimti būtinų nutarimų, numatytų įstatymuose ar steigimo dokumentuose, kadangi nėra kvorumo dėl kolegialaus valdymo organo narių atsistatydinimo ir (arba) nepaskirtas vienasmenis valdymo organas, ir tai trunka ilgiau nei šešis mėnesius.
- ♦ juridinio asmens valdymo organų narių ilgiau nei šešis mėnesius negalima surasti juridinio asmens buveinėje ir jų adresais, nurodytais Registre, Registro tvarkytojas siunčia pranešimą dėl duomenų ir informacijos patikslinimo. Registro tvarkytojas, gavęs fizinių, juridinių asmenų ar institucijų pranešimą, kad negali surasti juridinio asmens valdymo organų narių, siunčia pranešimą valdymo organų nariams juridinio asmens buveinės adresu ir kiekvienam valdymo organo nariui pagal Registre nurodytą gyvenamąją vietą. Registro tvarkytojas gali siųsti pranešimą ir savo iniciatyva.

Esant šiems pagrindams, Registro tvarkytojas turi išsiųsti pranešimą apie numatomą juridinio asmens likvidavimą į juridinio asmens buveinę, taip pat Registre nurodytais juridinio asmens vadovo ir kolegialių valdymo organo narių adresais ir šį pranešimą paskelbti Registro tvarkytojo interneto svetainėje. Centrinė įmonė kreipiasi į teismą dėl juridinio asmens likvidavimo, jeigu per tris mėnesius nuo pranešimo apie numatomą juridinio asmens likvidavimą paskelbimo Registro tvarkytojas negauna prieštaraavimo dėl juridinio asmens likvidavimo. Kartu su prašymu likviduoti juridinį asmenį Registro tvarkytojas pateikia teismui likvidatoriaus kandidatūrą. Likvidatoriaus kandidatūra parenkama iš asmenų, turinčių bankrutuojančių įmonių administratoriaus kvalifikacinį pažymėjimą, ar kitų asmenų, turinčių reikiamą kvalifikaciją. Jeigu teismas nepaskiria likvidatoriaus, jį paskiria Registro tvarkytojas.

Valstybės turto fondas, kaip juridinis asmuo, atstovaudamas valstybei priklausančias akcijas akcinėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse ir negaudamas jokios informacijos apie jų vykdomą veiklą, turi galimybę kreiptis į Juridinių asmenų registrą. Registras savo ruožtu, vadovaudamasis Registro tvarkymo taisyklėmis, išsiuntinėjęs pranešimus bendrovių valdymo organams ir per nustatytus terminus negavęs jokios informacijos apie jų būklę ir veiklą, turi teisę kreiptis į teismą dėl juridinio asmens likvidavimo. Terminai, per kurios Registrui turi būti pateikiama informacija apie bendrovės veiklą yra skaičiuojami nuo Registro tvarkytojo pranešimo išsiuntimo dienos. Todėl, mūsų nuomone, Valstybės turto fondui būtų tikslinga kreiptis į Juridinių asmenų registrą ir nurodyti jo duomenų bazėje esančius, bendrovių, kurios nevykdo veiklos, sąrašus. Vadovaujantis Registro tvarkymo taisyklėmis ir esant jose išvardintoms sąlygoms, Registro centro administratorius ir departamentas galėtų inicijuoti likvidavimą daugumai nepelningų ir

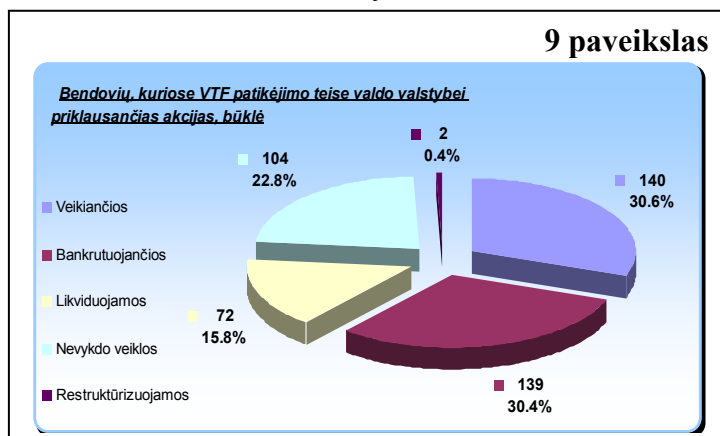
nevykdančių veiklos bendrovių, kuriose VTF patikėjimo teise valdo valstybei priklausančias akcijas.

Išvados:

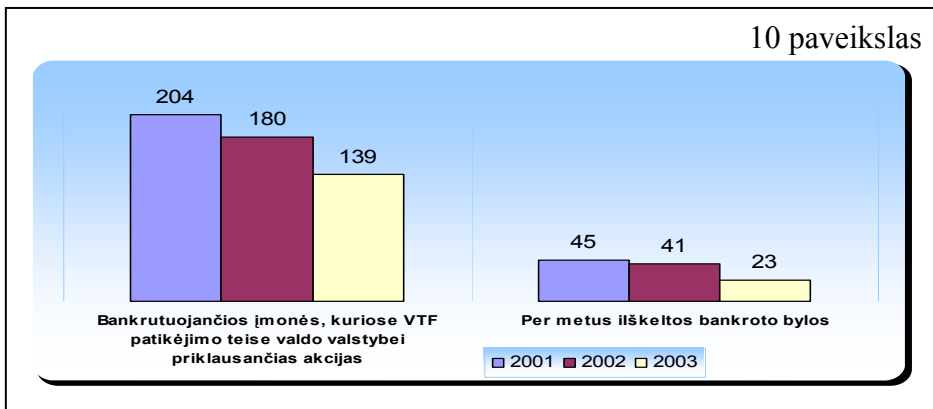
1. 2003 gruodžio 31 dieną VTF atstovaudamas valstybę, patikėjimo teise, valstybei priklausančias akcijas, valdė 104 nevykdančiose veiklos akcinėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse. Šių bendrovių įstatinis kapitalas sudarė 30,1 mln. Lt, o valstybei priklausančių akcijų nominali vertė siekė 5,2 mln. Lt.
2. VTF duomenų bazėje, nevykdančiomis veiklos apibūdinamos bendrovės, kurių teisinis statusas yra veikiantis subjektas, tačiau jos:
 - nevykdo jokios veiklos;
 - nėra gaunama jokios informacijos apie bendroves;
 - bendrovės į siunčiamus raštus neatsako arba bendrovei siųsti raštai grįžta neradę adresato.
3. Ilgiausia nevykdanti veiklos bendrovė VTF duomenų bazėje 2003 metų pabaigoje, veiklos nevykdo nuo 1994 metų.
4. 7 bendrovės VTF įvardija, kaip nevykdančias veiklos, tačiau negali nurodyti datos nuo kada bendrovės nustojo veikti.
5. Valstybė neturi kontrolinio akcijų paketo nei vienoje nevykdančioje veiklos bendrovėje. Daugiausia nevykdančių veiklos bendrovių (57%) yra tos, kuriose valstybei nuosavybės teise priklauso nuo 10 iki 33,33% akcijų.
6. Didžioji dalis (87,4 %) bendrovių nevykdančiomis veiklos pripažįstamos kai tam tikrą laiką nėra gaunama jokios informacijos apie jų veiklą.
7. VTF sudarytuose nevykdančių veiklos bendrovių sąrašuose pateikiama netiksli informacija apie valstybės atstovavimą šiose bendrovėse. Nevykdančių veiklos bendrovių sąraše 2003 metų pabaigai buvo 3 bendrovės, kurioms atitinkamai: iškelta viena bankroto byla; viena bendrovė išregistruota; vienai bendrovei suteiktas likviduojamos bendrovės statusas. Šių bendrovių apskaitymas nevykdančių veiklos/veikiančių bendrovių sąrašuose, parodo didesnę nei yra realiai VTF patikėjimo teise valdomų, valstybei priklausančių, akcijų dalį bendrovėse, kurios turi veikiančių subjektų teisinį statusą.
8. Valstybė nei vienoje iš nevykdančių veiklos bendrovių neturi kontrolinio akcijų paketo. VTF atstovaudamas valstybę negali inicijuoti bendrovės veiklos pabaigimo.

Bankrutuojančios bendrovės

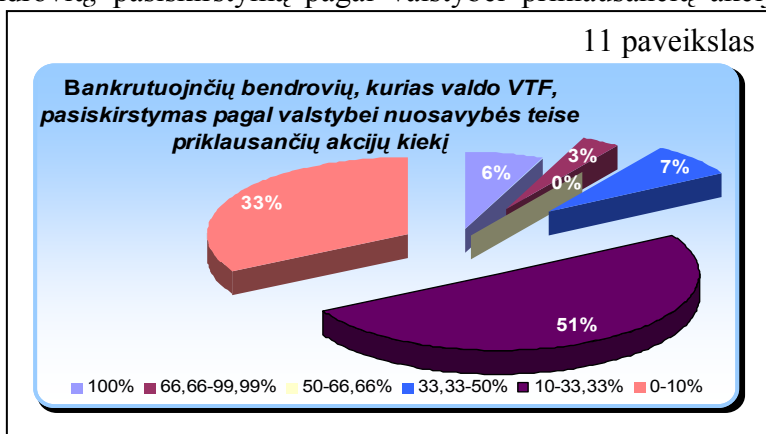
2001-03-20 Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatyme Nr.IX-216 bankrotas apibrėžiamas, kaip nemokios įmonės būseną, kai įmonei teisme yra iškelta bankroto byla arba kreditoriai įmonėje vykdo bankroto procedūras ne teismo tvarka. Valstybės turto fondas 2003 gruodžio 31 dieną valdė 139 (9 paveikslas) bankrutuojančių akcinių ir uždaryjū akcinių bendrovių, valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas. Šių bendrovių įstatinis kapitalas sudarė 700,05 mln. Lt, o valstybei priklausančių akcijų nominali vertė buvo – 139, 01 mln. Lt.

2003 metais pripažintos nemokiomis arba (ir) iškeltos bankroto bylos 23 akcinėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms. Lyginant su ankstesniais metais bankrutuojančių įmonių, kuriose VTF patikėjimo teise valdė valstybei priklausančias akcijas sumažėjo, todėl sumažėjo ir iškeltų bankroto bylų.

Vertinant bankrutuojančių bendrovių, pasiskirstymą pagal valstybei priklausančių akcijų kiekį, nustatyta, jog didžiojoje dalyje (126) bankrutuojančių akcinių ir uždaryjū akcinių bendrovių, valstybė neturi kontrolinio akcijų paketo (11 paveikslas). Daugiausia bendrovių (51%) yra tos, kuriose valstybei priklauso nuo 10 iki 33,33 % akcijų. Daugiau nei trečdali (46) - kuriose valstybei priklauso nuo 0 iki 10% bendrovės akcijų.

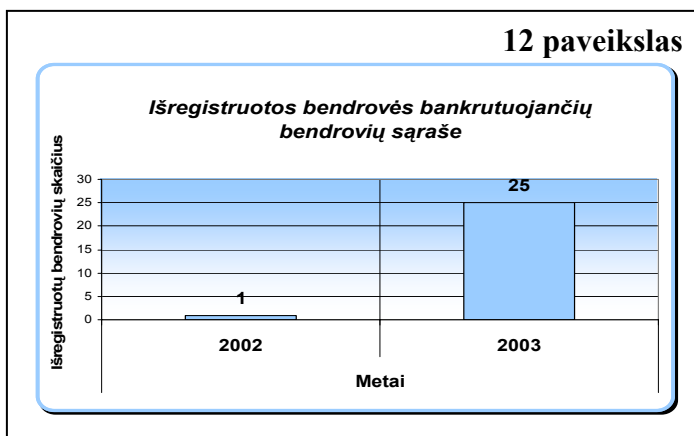

Valstybės kontroliuojamos, bankrutuojančios akcinės ir uždarnosios akcinės bendrovės, sudaro 9%, visų bankrutuojančių bendrovių: 9 bendrovės, kuriose valstybei nuosavybės teise priklauso 100 % akcijų ir 4 bendrovės, kuriose valstybei priklauso nuo 66, 66 iki 99, 99% akcijų.

Lietuvos Respublikos Bankroto įstatymas numato sąlygas, kurioms esant galimas supaprastinto bankroto procesas. Supaprastintas bankroto procesas tai – teismo tvarka vykdomos įmonės bankroto procedūros, kai įmonė neturi turto ar jo nepakanka teismo ir administravimo išlaidoms apmokėti. Audito metu išanalizavus pateiktus duomenis nustatyta, kad dviems bendrovėms, kurioms iškelta bankroto byla yra vykdomas supaprastinto bankroto procesas. Likusioms (137) bendrovėms teismo nutartimis yra iškeltos bankroto bylos ir bankroto procesas vykdomas bendrąja tvarka.

Audito metu nustatyta, kad 26 bendrovės 2003-12-31 dienai įrašytos į VTF bankrutuojančių bendrovių sąrašą, jau buvo išregistruotos iš juridinių asmenų registrų centro (12 paveikslas).

Lietuvos Respublikos Civilinis Kodeksas patvirtintas Lietuvos Respublikos 2000-06-18 „Civilinio kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymu“ Nr. VIII-1864 nustato, kad juridinis asmuo pasibaigia nuo jo išregistravimo iš juridinių asmenų registro. Išregistruotų bendrovių įstatinis kapitalas sudarė 104,4

mln. Lt, o valstybei priklausančių akcijų nominali vertė buvo 30,6 mln. Lt. Tuo tarpu VTF pateiktuose duomenyse bendras bankrutuojančių bendrovių įstatinis kapitalas ir valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų nominali vertė yra pateikiami įskaičiuojant į bendrą sumą jau išregistruotų bendrovių įstatinius kapitalus ir valstybei priklausančias akcijas, taip parodant didesnę nei yra realus, VTF patikėjimo teise valdomų, valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų, skaičius ir jų nominalioji vertė. Atitinkamai 2003 metų VTF veiklos ataskaitoje, patvirtintoje 2004-02-09 VTF valdybos sprendimu, pateikiami duomenys apie VTF atstovavimą valstybei priklausančioms akcijoms akcinėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse neišskaičiuojant jau išregistruotų. Realiai VTF 2003-12-31 dienai valstybę atstovo ne 139, o 113 bankrutuojančių bendrovių, kurių įstatinis atitinkamai buvo ne 700,05 mln. Lt., o 595,65 mln. Lt., valstybei priklausančių akcijų nominali vertė buvo ne 139,01 mln. Lt., o 108,41 mln. Lt.

2003-04-22 Vilniaus apygardos teismo sprendimu akcinė bendrovė „Sveikatingumo centras“ buvo pripažinta likviduota dėl bankroto. Valstybei bendrovėje priklauso 67,73 % akcijų. 2003-05-28 bendrovė buvo išregistruota, tačiau VTF pateiktais duomenimis 2003-12-31 dieną ji buvo įrašyta į VTF patikėjimo teise valdomų bankrutuojančių bendrovių, kuriose valstybei priklauso akcijų dalis, sąrašą.

Be 26 aukščiau minėtų išregistruotų bendrovių dar 6 bendroves teismo sprendimu buvo nutarta išregistruoti, tačiau VTF 2003-12-31 dieną neturėjo duomenų apie tai ar šios bendrovės buvo išregistruotos.

Akcinei bendrovei „Namų detalės“ 1998-06-04 Šiaulių apygardos teismo nutartimi buvo paskelbtas bankrotas. Valstybei šioje bendrovėje priklausė 98,93 % akcijų. Bendrovė 2001-03-02 įgijo likviduojamos bendrovės statusą, o 2003-08-26 Šiaulių apygardos teismas priėmė nutartį išregistruoti iš Įmonių rejestro likviduotą dėl bankroto AB „Namų detalės“, tačiau VTF duomenų bazėje 2003-12-31 dieną daugiau duomenų apie bendrovės, kurioje valstybė valdo kontrolinį akcijų paketą, išregistravimą nebuvo.

Išanalizavus informaciją apie bankrutuojančias bendroves, darytina išvada, kad VTF turimi duomenys nėra galutiniai ir išsamūs.

Audito metu nustatyta, kad VTF negali pateikti išsamesnės informacijos apie 14 bankrutuojančių bendrovių, kuriose jie atstovauja valstybę, išskyrus bankroto paskelbimo data ir būdą. Kaip yra vykdomas bankroto procesas ir kokie veiksmai atliekami VTF informacijos neturi.

Uždarajai akcinei bendrovei „Statybinės detalės“ 1999-09-01 Šiaulių apygardos teismo nutartimi buvo paskelbtas bankrotas. Valstybei nuosavybės teise priklausė 12,62 % bendrovės akcijų. 2002-02-21 UAB „Valdsita“ pranešimu Nr. 1731, VTF buvo informuotas apie bankroto iškelimą ir 2000-04-05 Šiaulių apygardos teismo sprendimą, bendrovę paskelbti bankrutavusia ir pradėti jos likvidavimo procesą. Paskutinį kreipimasis dėl informacijos pateikimo apie bendrovę, VTF Šiaulių m. savivaldybės rejestro tarnybai siuntė 2002-02-07, UAB „Statybinės detalės“ likvidatoriui (kurio (UAB „Valdita“) pranešimas (2002-02-21) buvo aptartas aukščiau) dėl akcininkų susirinkimų – 2002-02-08 dieną. Daugiau duomenų apie vykdomą bendrovės likvidavimo procesą 2003-12-31 dieną VTF duomenų bazėje nebuvo.

Išvados:

1. VTF 2003 gruodžio 31 dieną valdė 139 bankrutuojančių akcinių ir uždarujų akcinių bendrovių, valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas, kurių įstatinis kapitalas sudarė 700,05 mln. Lt, o valstybei priklausančių akcijų nominali vertė buvo – 139, 01 mln. Lt.
2. 2003 metais pripažintos nemokiomis arba (ir) iškeltos bankroto bylos 23 akcinėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms.
3. Daugiausia (51%) bankrutuojančių bendrovių yra tos, kuriose valstybei nuosavybės teise priklauso nuo 10 iki 33,33 % akcijų.
4. Dviems bendrovėms, kuriose valstybei nuosavybės teise priklauso akcijų dalis, yra vykdomas supaprastinto bankroto procesas.
5. 26 bendrovės 2003-12-31 dienai, įrašytos į VTF bankrutuojančių bendrovių sąrašą, jau buvo išregistruotos iš juridinių asmenų registrų centro. VTF 2003-12-31 dienai valstybę atstovavo ne 139, o 113 bankrutuojančių bendrovių, kurių įstatinis atitinkamai buvo ne 700,05 mln. Lt.,

o 595,65 mln. Lt., valstybei priklausančių akcijų nominali vertė buvo ne 139,01 mln. Lt., o 108,41 mln. Lt.

6. 6 bendrovės, įrašytas į bankrutuojančių bendrovių sąrašą, 2003 gruodžio 31 dienai teismo sprendimais buvo nutarta išregistruoti, tačiau VTF neturi duomenų apie tai ar šios bendrovės buvo išregistruotos.
7. Valstybės turto fondas apie 14 bankrutuojančių bendrovių, kuriose jie atstovauja valstybę, negali pateikti išsamesnės informacijos, išskyrus bankroto paskelbimo data ir būdą.

Likviduojamos bendrovės

Civilinis kodeksas numato du juridinių asmenų pasibaigimo būdus: likvidavimą arba reorganizavimą. Sprendimą likviduoti bendrovę priima visuotinis akcininkų susirinkimas arba teismas Civilinio kodekso nustatytais atvejais. Nuo visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimo likviduoti bendrovę priėmimo dienos bendrovė įgyja likviduojamos bendrovės statusą.

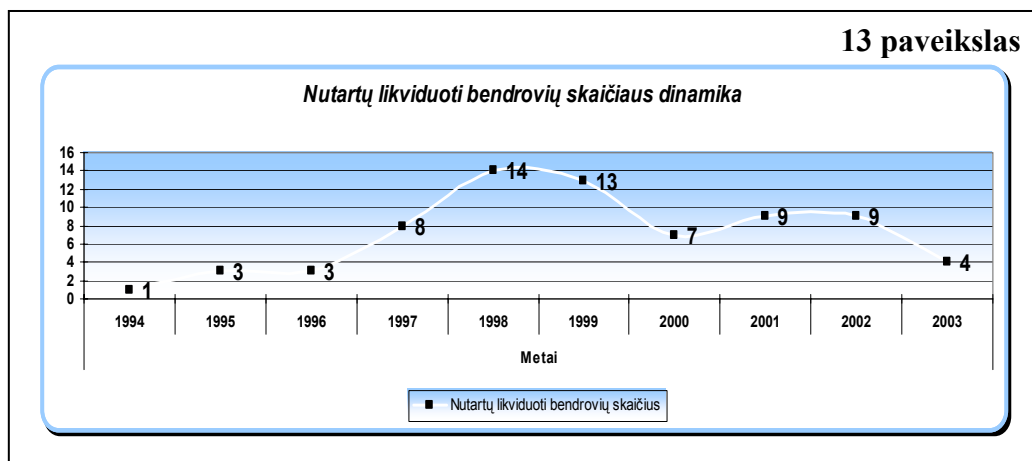
2003 gruodžio 31 dieną VTF atstovavo valstybę ir patikėjimo teise valdė valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas 72 likviduojamose akcinėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse (t.y. 15,8 % visų bendrovių), kurių įstatinis kapitalas sudarė 25,3 mln. Lt, o valstybei priklausančių

akcijų nominali
vertė buvo 4,5
mln. Lt.

Išanalizavus
duomenis apie
likviduojamas
bendroves

nustatyta, jog

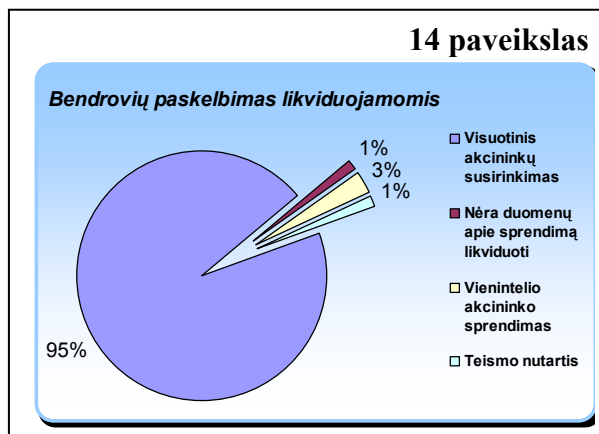
kai kurių bendrovių likvidavimas tęsiasi daug metų (13 paveikslas).

Ilgiausia likviduojama bendrovė yra AB „Vilinga“, kuri, visuotinio akcijų susirinkimo nutarimu, buvo nuspręsta likviduoti 1994-05-27 dieną. Valstybei nuosavybės teise priklauso 3,89% bendrovės akcijų. VTF 2003-12-31 dienai turimais duomenimis bendrovės likvidavimo procesas dar tęsiasi, tačiau VTF neturi informacijos apie jo eigą. VTF siunčia raštus bendrovės likvidatoriui (paskutinis raštas 2002-02-05) „dėl visuotinių akcininkų susirinkimų“ ir „dėl informacijos pateikimo“ (paskutinis siųstas raštas 2001-08-09), tačiau informacija nėra pateikiama arba raštai grįžta neradę adresato. VTF kreipėsi ir (paskutinis raštas 2001-11-04) į Druskininkų savivaldybės Rejestro tarnybą, dėl informacijos pateikimo apie bendrovės esamą padėtį, jų valdymo organus bei narius. Analizuojant VTF valstybės atstovavimą akcinėje bendrovėje „Vilinga“, matoma, jog informacija apie bendrovę nėra teikiama ir nėra žinoma kaip vykdomas likvidavimo procesas.

Daugiausia (14) sprendimų likviduoti akcines ar uždariasias akcines bendroves, kurios 2003 metų pabaigai buvo VTF duomenų bazės likviduojamų bendrovių sąraše, buvo priimta 1998 metais.

68 (95 %) bendrovės, kuriose dalis akcijų priklauso valstybei, likviduoti nusprendė visuotiniai akcininkų susirinkimai. Kitos (3) bendrovės likviduojamomis paskelbtos vienintelio akcininko (2) ir teismo sprendimais (1) (14 paveikslas).

Audito metu, analizuojant VTF turimus duomenis apie likviduojamas bendroves, nustatyta, kad nėra žinomas Uždarnosios akcinės bendrovės „Vija“ likvidavimo pagrindas. Valstybei nuosavybės teise priklauso 6,49% šios bendrovės akcijų. Remiantis UAB „Vija“ likvidatoriaus ataskaita už 2002 metus, bendrovę buvo nuspręsta likviduoti visuotinio akcininkų susirinkimo, vykusio 2001-01-05 nutarimu. Likvidatoriaus ataskaita buvo pateikta tik po to kai Valstybės turto fondas, kaip bendrovės akcininkas, pasinaudojo teisės aktu jam suteikiamomis teisėmis ir 2003-09-09 išsiuntė raštą dėl akcininkų susirinkimo. Analogiškas VTF raštas buvo siųstas ir 2002 metais, tačiau visuotiniai akcininkų susirinkimai nebuvo organizuojami, o informacija apie bendrovės likvidavimą nebuvo teikiama. Informacija pateikta tik 2003 metais.

UAB „Vija“ Valstybės turto fondą 2000-12-05 informavo apie 2001-01-05 dieną vykiantį bendrovės visuotinį akcininkų susirinkimą, kurio dienotvarkėje buvo numatyti svarstyti direktoriaus atleidimo, bendrovės likvidavimo ir likvidatoriaus skyrimo klausimai. Tačiau Valstybės turto fondui prašant pateikti su susirinkimo darbotvarke susijusius dokumentus, jų nepateikė. Todėl VTF negavę medžiagos, reikalingos sprendimams priimti, atsisakė dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime. Valstybės turto fondui nebuvo atsiųstas ir vykusio visuotinio akcininkų susirinkimo protokolas, todėl 2003-12-31 dieną VTF duomenų bazėje nėra dokumento, kuris įrodytų UAB „Vija“ likvidavimo pagrindą.

Išvados:

- 1. 2003 gruodžio 31 dieną VTF atstovavo valstybę ir patikėjimo teise valdė valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas 72 likviduojamose akcinėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse kurių įstatinis kapitalas sudarė 25,3 mln. Lt, o valstybei priklausančių akcijų nominali vertė buvo 4,5 mln. Lt.*
- 2. Daugiausia skaičius (14) sprendimų likviduoti bendroves, buvo priimta 1998 metais.*
- 3. Ilgiausiai trunkantis bendrovės likvidavimo procesas vyksta nuo 1994 metų.*
- 4. 95% (68) bendrovių likviduojamomis paskelbtos visuotinių akcininkų susirinkimų priimtais sprendimais.*
- 5. Valstybės turto fondas, atstovaudamas valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas likviduojamoje UAB „Vija“, savo duomenų bazėje neturi dokumento įrodančio šios bendrovės likvidavimo pagrindą*

Restruktūrizuojamos bendrovės

Akcinių bendrovių restruktūrizavimas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2001-03-20 Įmonių restruktūrizavimo įstatymu Nr. IX-218, kuris reglamentuoja įmonių, turinčių laikinų finansinių sunkumų t.y. per nustatyta terminą negalinčių atsiskaityti su kreditoriumi (kreditoriais), ir siekiančių išvengti bankroto, restruktūrizavimo procesą. Įmonėms, turinčioms laikinų finansinių sunkumų ir nenutraukusioms ūkinės komercinės veiklos sudaromos sąlygos, išsaugoti ir plėtoti veiklą, sumokėti skolas, atkurti mokumą ir išvengti bankroto.

Restruktūrizuojama laikoma įmonė, kuriai iškelta restruktūrizavimo byla, t.y. teismo nagrinėjama civilinė byla dėl įmonės restruktūrizavimo teisinių santykių. Įmonės restruktūrizavimo procesas – ūkinės veiklos rūšies pakeitimo, gamybos modernizavimo, darbo organizavimo tobulinimo, įmonės turto ar jo dalies pardavimo, kitų įmonių turto priėmimo jas jungiant ar skaidant, techninių, ekonominių bei organizacinių priemonių, skirtų įmonės mokumui atkurti, įgyvendinimas, įmonės įsipareigojimų kreditoriams dydžio bei vykdymo terminų pakeitimas.

2003 metų pabaigai VTF valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas valdė dviejose restruktūrizuojamose uždarosiose akcinėse bendrovėse, kas sudarė 0,4 % visų akcinių ir uždarytų akcinių bendrovių, kuriose VTF atstovauja valstybei nuosavybės teise priklausančią akcinį kapitalą. Restruktūrizuojamų bendrovių įstatinis kapitalas sudarė 4,3 mln. Lt., o valstybei priklausančių akcijų nominali vertė buvo 137,6 mln. Lt.

Atlikus valstybei nuosavybės teise priklausančios akcijų dalies restruktūrizuojamose bendrovėse analizę nustatyta, kad valstybės kapitalo dalis šiose bendrovėse nėra didelė, t.y. valstybė nei vienoje bendrovėje neturi kontrolinio akcijų paketo. Restruktūrizuojamose uždarosiose akcinėse bendrovėse valstybei priklauso: Lietuvos ir Rusijos UAB „Gargždų mida“ 15, 41 %, o UAB „Imsas“ 0,98 % akcijų.

Išvada: 2003 metų pabaigai VTF valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas valdė dviejose restruktūrizuojamose uždarosiose akcinėse bendrovėse, kurių įstatinis kapitalas sudarė 4,3 mln. Lt., o valstybei priklausančių akcijų nominali vertė buvo 137,6 tūkst. Lt.

Išvados dėl valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų atstovavimo valstybės įmonėje „Valstybės turto fondas“

1. *Atstovavimo valstybei, įgyvendinant jai priklausančių akcijų suteikiamas teises, organizavimas Valstybės turto fonde atitinka norminiais aktais nustatytus reikalavimus;*
2. *Valstybės turto fondas 2003 m. gruodžio 31 d. valstybei atstovavo 457-iose bendrovėse, valdydamas, naudodamas ir disponuodamas šių bendrovių jam patikėjimo teise perduotas valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas, kurių nominali vertė sudarė 1 200 mln. Lt.;*
3. *2003 m. pabaigoje tik 7 % visų valstybei priklausančių ir VTF valdomų akcijų nominalios vertės teko daugiau nei trečdaliui (34,6 %) visų bendrovių, kuriose VTF atstovavo valstybei;*
4. *VTF kaip akcininko atstovaujančio valstybei bendrovėse, kuriose valstybei priklauso mažiau nei 10 % akcijų, teisės stipriai ribotos,*
 - 4.1. *bendrovių, kuriose valstybės, kaip akcininko dalis sudaro mažiau nei 10 %, valstybei priklausančios akcijos nėra paklausios finansinio turto rinkoje,*
 - 4.2. *2003 m. gruodžio 31 dieną VTF atstovavo valstybę 48 veikiančiose bendrovėse, kuriose valstybei priklausė iki 10 % akcijų (19 iš jų buvo parduotos 2004 m.),*
 - 4.3. *skirtingų bendrovių valstybei priklausančių akcijų paketams buvo skelbiami nuo 1 iki 11 kartų,*
 - 4.4. *aštuonių bendrovių valstybei priklausančios akcijos nebuvo bandomos parduoti – bendrovės nebuvo įtrauktos į privatizavimo programą,*
 - 4.5. *Iš 29 VTF duomenimis veikiančių bendrovių, kuriose valstybės turi mažiau nei 10 % akcijų, tik trys dirba pelningai;*
5. *2003 gruodžio 31 dieną VTF atstovaudamas valstybę, patikėjimo teise, valstybei priklausančias akcijas, valdė 104 nevykdančiose veiklos akcinėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse. Šių bendrovių įstatinis kapitalas sudarė 30,1 mln. Lt, o valstybei priklausančių akcijų nominali vertė siekė 5,2 mln. Lt;*
6. *VTF duomenų bazėje, nevykdančiomis veiklos apibūdinamos bendrovės, kurių teisinis statusas yra veikiantis subjektas, tačiau jos:*
 - *nevykdo jokios veiklos;*
 - *nėra gaunama jokios informacijos apie bendroves;*
 - *bendrovės į siunčiamus raštus neatsako arba bendroėms siųsti raštai grįžta neradę adresato;*
7. *Ilgiausia nevykdanti veiklos bendrovė VTF duomenų bazėje 2003 metų pabaigoje, veiklos nevykdo nuo 1994 metų;*
9. *7 bendroves VTF įvardija, kaip nevykdančias veiklos, tačiau negali nurodyti datos nuo kada bendrovės nustojo veikti;*

10. Valstybė neturi kontrolinio akcijų paketo nei vienoje nevykdančioje veiklos bendrovėje. Daugiausia nevykdančių veiklos bendrovių (57%) yra tos, kuriose valstybei nuosavybės teise priklauso nuo 10 iki 33,33% akcijų;
11. Didžioji dalis (87,4 %) bendrovių nevykdančiomis veiklos pripažįstamos kai tam tikrą laiką nėra gaunama jokios informacijos apie jų veiklą;
12. VTF sudarytuose nevykdančių veiklos bendrovių sąrašuose pateikiama netiksli informacija apie valstybės atstovavimą šiose bendrovėse. Nevykdančių veiklos bendrovių sąraše 2003 metų pabaigai buvo 3 bendrovės, kurioms atitinkamai: iškelta viena bankroto byla; viena bendrovė išregistruota; vienai bendrovei suteiktas likviduojamos bendrovės statusas. Šių bendrovių apskaitymas nevykdančių veiklos/veikiančių bendrovių sąrašuose, parodo didesnę nei yra realiai VTF patikėjimo teise valdomų, valstybei priklausančių, akcijų dalį bendrovėse, kurios turi veikiančių subjektų teisinį statusą;
13. Valstybė nei vienoje iš nevykdančių veiklos bendrovių neturi kontrolinio akcijų paketo. VTF atstovaudamas valstybę negali inicijuoti bendrovės veiklos pabaigimo;
14. VTF 2003 gruodžio 31 dieną valdė 139 bankrutuojančių akcinių ir uždarytų akcinių bendrovių, valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas, kurių įstatinis kapitalas sudarė 700,05 mln. Lt, o valstybei priklausančių akcijų nominali vertė buvo – 139, 01 mln. Lt;
15. 2003 metais pripažintos nemokiomis arba (ir) iškeltos bankroto bylos 23 akcinėms ir uždarosioms akcinėms bendrovėms;
16. Daugiausia (51%) bankrutuojančių bendrovių yra tos, kuriose valstybei nuosavybės teise priklauso nuo 10 iki 33,33 % akcijų;
17. Dviems bendrovėms, kuriose valstybei nuosavybės teise priklauso akcijų dalis, yra vykdomas supaprastinto bankroto procesas;
18. 26 bendrovės 2003-12-31 dienai, įrašytos į VTF bankrutuojančių bendrovių sąrašą, jau buvo išregistruotos iš juridinių asmenų registrų centro. VTF 2003-12-31 dienai valstybę atstovo ne 139, o 113 bankrutuojančių bendrovių, kurių įstatinis atitinkamai buvo ne 700,05 mln. Lt., o 595,65 mln. Lt., valstybei priklausančių akcijų nominali vertė buvo ne 139,01 mln. Lt., o 108,41 mln. Lt.;
19. 6 bendrovės, įrašytos į bankrutuojančių bendrovių sąrašą, 2003 gruodžio 31 dienai teismo sprendimais buvo nutarta išregistruoti, tačiau VTF neturi duomenų apie tai ar šios bendrovės buvo išregistruotos;
20. Valstybės turto fondas apie 14 bankrutuojančių bendrovių, kuriose jie atstovauja valstybę, negali pateikti išsamesnės informacijos, išskyrus bankroto paskelbimo data ir būdą;
21. 2003 gruodžio 31 dieną VTF atstovavo valstybę ir patikėjimo teise valdė valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas 72 likviduojamose akcinėse ir uždarosiose akcinėse bendrovėse kurių įstatinis kapitalas sudarė 25,3 mln. Lt, o valstybei priklausančių akcijų nominali vertė buvo 4,5 mln. Lt.;
22. Daugiausia skaičius (14) sprendimų likviduoti bendroves, buvo priimta 1998 metais;
23. Ilgiausiai trunkantis bendrovės likvidavimo procesas vyksta nuo 1994 metų;

24. 95% (68) bendrovių likviduojamomis paskelbtos visuotinių akcininkų susirinkimų priimtais sprendimais;
25. Valstybės turto fondas, atstovaudamas valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas likviduojamoje UAB „Vija“, savo duomenų bazėje neturi dokumento įrodančio šios bendrovės likvidavimo pagrindą;
26. 2003 metų pabaigai VTF valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas valdė dviejose restruktūrizuojamose uždarosiose akcinėse bendrovėse, kurių įstatinis kapitalas sudarė 4,3 mln. Lt., o valstybei priklausančių akcijų nominali vertė buvo 137,6 tūkst. Lt.

**Rekomendacijos valstybės įmonei „Valstybės turto fondas“ dėl valstybei
nuosavybės teise priklausančių akcijų atstovavimo**

1. Svarstyti klausimą dėl bendrovių, kuriose valstybei priklauso iki 10 % akcijų, akcijų paketus privatizuoti už minimalią kainą.
2. Kreiptis į Juridinių asmenų registrą ir nurodyti jo duomenų bazėje esančius, bendrovių, kurios nevykdo veiklos, sąrašus. Vadovaujantis Registro tvarkymo taisyklėmis ir esant jose išvardintoms sąlygoms, Registro centro administratorius ir departamentas galėtų inicijuoti likvidavimą daugumai nepelningų ir nevykdančių veiklos bendrovių.
3. Atnaujinti VTF duomenų bazę ir išbraukti duomenis apie iš juridinių asmenų registro išbrauktas bendroves.

Veiklos audito 3-ojo departamento
direktorė

Romualda Masiulionienė

Vyresnysis valstybinis auditorius

Darius Žalalis

Susipažinau

Valstybės įmonės Valstybės Turto fondas
generalinis direktorius

Povilas Milašauskas